

Verslag missie maart 2007 naar Njinikom Ziekenhuis te Kameroen

Deelnemers:

Peter Hubach, Orthopedisch chirurg (gepensioneerd) uit MCA, Alkmaar

Nelleke Hoogvorst, echtgenote van Peter en PR-vrouw

Peter van Leerdam, Bouwkundig ingenieur

Juanita Vermeulen, OK-assistente MCA, Alkmaar

Judith Buimer, OK-assistente MCA, Alkmaar

Nico Groot, Orthopedisch chirurg Diaconessen Meppel

Cees van Egmond, Orthopedisch chirurg Isala Zwolle

Inleiding.

Nederlandse orthopeden helpen kinderen in Kameroen. De orthopedisch chirurgen en met hen meegekomen operatie verpleegkundigen doen dit werk kosteloos en bovendien brengen ze de plaatselijke medici relevante kennis bij. De orthopeed Peter Hubach, uit Alkmaar, is al 25 jaar actief in Afrika aanvankelijk in Siëra Leone en de laatste 10 jaar in Kameroen. Inmiddels heeft hij collega orthopeden enthousiast weten te maken en gaat er 2 x per jaar een team van 3 orthopeden en 2 operatie assistenten naar het Catholic Mission General Hospital in Njinikom. Het ziekenhuis is opgezet dankzij de Stichting Orthopedische hulpmiddelen Alkmaar. De ingenieur Peter van Leerdam reist 2 x per jaar mee voor alle technische zaken. Zo heeft hij de omgeving van het ziekenhuis voorzien van stromend drinkwater.

Sinds 2 jaar is Nico Groot, orthopeed uit Meppel actief bij deze missies. Het verslag van deze maart missie is dan ook van zijn hand. Sinds Meppel betrokken is bij de missies is er ook een geld stroom uit een derde stichting Titia. Hier van zijn bijvoorbeeld 2 autoclaven en kleding voor de geopereerde kinderen uit bekostigd.

Er is in Kameroen alleen acute zorg, meestal levensreddende operaties. De primaire levensbehoefte is overleven. Voor botbreuken zijn er eenvoudige spalken maar invasieve ingrepen zijn onbekend. Kinderen moeten leren leven met scheefgegroeide benen. Ook Poliomyelitis komt nog veel voor met alle vergroeiingen en verlammingen die er bij horen. Veel kromme benen worden veroorzaakt door Rachitis, ook wel 'Engelse ziekte' genoemd. Dit is een gevolg van Vitamine D tekort. Oorzaken liggen bij de eenzijdige voeding en deels is het een aangeboren, de Vitamine D resistente rachitis.

De kinderen zijn hierdoor op jonge leeftijd al gebrandmerkt en hebben zeer geringe toekomst perspectieven. Veel ouders denken dat hun kind vervloekt is en laten het daarom ook niet naar school gaan. Het zijn vaak kookhulpjes en oppassers voor de kleinere kinderen. Als je na de operaties die kinderen weer ziet staan en stralen, dan is dat onbetaalbaar.

Hoe jonger de kinderen, hoe beter het perspectief is van de behandeling. Bij kinderen tot 4 jaar zijn de gewrichten nog niet aangetast, dan heeft een correctie het beste resultaat.

Voor de operatie en de ziekenhuis opname betalen de ouders een kleine bijdrage, het merendeel wordt door het Liliane Fonds uit Nederland betaald. De eigen bijdrage is nodig om de ouders te laten inzien dat een operatie niet voor niks is.

Tijdens een missie worden er ongeveer 50 kinderen geholpen dus zo'n 100 kinderen per jaar.

Na de operatie gaan ze in het gips, en worden ze overgebracht naar Bafut voor verder revalidatie. In Bafut is een goede orthopedische werkplaats waar beugels worden gemaakt waarmee de kinderen dan weer leren lopen. De zusters en fysiotherapeuten zijn veelal bij de

operatie aanwezig en doen het gipswerk. Zodoende is er goede continuïteit en overdracht mogelijk, wat belangrijk is voor het verdere revalidatie proces.

In het weekend na de eerste week gaat het hele team naar Bafut om de kinderen van de vorige missies terug te zien.

Zaterdag 10 maart,

Opstaan 3.30. Dit keer goed weer, geen sneeuwstorm zoals vorig jaar. Frouke brengt mij naar Nieuwleusen, vandaar rijd ik met Cees naar Renswoude waar Peter van Leerdam woont. Zijn echtgenote Tiny zal ons dan naar Brussel rijden met het VW-busje. Het voorbereiden van de missie loopt altijd wat hectisch want er is een enorme werkdruk in het ziekenhuis vlak voor vertrek. Maar Cees en ik denken dat we toch alles mee hebben, platen, schroeven, mesjes 10!, kleding voor de kleintjes, knuffels en voor ons zelf voedsel verrijking. Het eten is het minst aantrekkelijke aspect van Kameroen. In Brussel ontmoeten we al snel de rest van het gezelschap, met als nieuwe gezichten Juanita, Judith en Masha. Deze laatste hoort niet bij onze missie maar reist mee met ons.

Bij de incheckbalie weer de toestanden met de gewichtsverdeling. Totaal ieder 42 kilo, handbagage mag maximaal 7 kg en moet bepaalde afmetingen hebben. Ik zit met de koffer er 2 kilo over, dus een kilo kaas en een doos platen bij iemand anders in de koffer. Na inkopen op de taxfree afdeling het vliegtuig in. Ik heb een goede plaats net voor de vleugel bij het raam, en kan zodoende nog wat leuke foto's maken tijdens de reis van 6 uur. Zo kan ik de Sahara leuk fotograferen vanaf flightlevel 400, 40.000 feet, wat op zich waanzinnig hoog is. Meestal vliegt men FL300-350.

Boven Kameroen de grote stapelwolken (Charlie Bravo's) passend bij tropische regenbuien.

We landen 17.50 uur op Douala, het is 35 graden en vochtig. Het vliegveld van Douala ziet er niet florissant uit, en ook nog is er geen airco in de bagage ontvangst ruimte, wel veel opdringerige kruiers die je het geld nog net niet uit de zak halen. Eenmaal buiten wil ik toch een foto maken van deze chaos bij het inladen van de bagage in de busjes.

Chaos in het vliegveld, kruiers in het groen.

Direct denken de kruiers dat ze op de foto gaan en willen geld vangen! Stom van mij natuurlijk, maar ik zeg ze dat ik alleen de eigen mensen fotografeerde. Ik was blij toen we wegreden van het vliegveld. Aangekomen bij de Baptisten in Douala werden we weer verwelkomd door Jeltje Blauw uit Stadskanaal. Na het regelen van de kamers direct even het thuisfront bellen via Skype bij Jeltje en het zwembad in ter verkoeling. Daarna had Peter Hubach een aantal gekoelde biertjes geregeld en was het tijd voor ontspanning. Het avond eten moest gezien de aanwezigheid van de zusters Reinhilde en Christa in een degelijke tent plaatsvinden, 'The White House'.

Diner in 'The White House', Zr, Christa links, met Peter Hubach naast haar en Nel Hoogvorst tegenover haar gezeten.

Daarna terug, waar we nog enkele orthopedische consulten bij de Baptisten konden doen.

Zondag 11-03-07,

Voor het vertrek naar Njinikom nog even een klein spreekuurtje, prikjes in de schouder en knieën. Vandaag wordt het afzien, 350 km de hele dag in een Toyota Hiace busje met 7 personen en bagage. Voordat we vertrekken nog even inkopen doen bij Xyphos een moderne supermarkt met militaire bewaking (Kalashnikof in de aanslag) en veel bedelaars.

Vervolgens hotsend en klotsend de stad uit. Er is een nieuwe burgemeester die de riolering laat renoveren waardoor er veel straten zijn opengebrosen in de stad. In een buitenwijk weer iets schokkends, een dode man naakt langs de weg, geen sporen van aanrijding, wel wat mensen die er onverschillig bij staan, we rijden gewoon door dus sommigen van ons zagen het niet. De zuster die naast mij zat had het ook gezien maar was niet onder de indruk. Toen ik haar vroeg wat er gebeurt kon zijn antwoordde ze, waarschijnlijk was het een zwerver die gestolen had voor de zoveelste keer en nu is hij gelynched. Kortom opgeruimd! Een mensenleven is hier niet veel waard, en dat van een dier al helemaal niet.

Eenmaal buiten stad komen we in plantages terecht dus veel bananen, rubber, mango's, papaja's en ananas. Voor de laatste lekkernij wordt natuurlijk gestopt en flink ingekocht, rijpe ananas is heerlijk!

Cees en Peter met rijpe ananas

Rond het middag uur bereiken we Bafang waar we lunch hebben bij Hotel Grande Luxe. Het eten moet je zelf regelen, pizza's van de bakker, het bier leveren zij. Vorig jaar was er geen papier bij de toiletten nu wel maar geen licht. Ook hier is luxe maar relatief. De oude landrovers bij het postkantoor stonden er nog net zo bij als vorig jaar.

Onderweg had de chauffeur de hele tijd knetterhard het lokale repertoire op de radio. Na verloop van tijd werd je hier helemaal gek van.

Papaya's inkopen onderweg.

Vervolgens 2 x stoppen om Papaja's en tomaten in te kopen onderweg. Met als afwisseling roadblocks voor tolheffing. Rond 18.50 komen we dan eindelijk aan in Njinikom. De Matron Zr. Xavieria staat ons al op te wachten.

Zr. Xavieria trots voor het nieuwe laboratorium.

Na het installeren van de bagage op de kamers, ik ben inmiddels gepromoveerd naar een grote kamer met kast en wasbak, de zelfde kamer als Corne van Loon in november had. Tijdens en na het eten (vissenkoppen) was het een komen en gaan van bekenden die ons wilden verwelkomen. Frouke gebeld die weer een leuk avontuur had met de jongens, rondwalen in de Drentse bossen.

Maandag 12-03-07,

Rond 4 uur s' morgens al wakker, daarna het gebeier van de klokken voor de ochtend mis 4.30. Dan er maar vroeg uit, lekker douchen en genieten van een kop koffie op het terras. Na het gezamenlijke ontbijt wat wel prima is overigens, wit vierkant fabrieksbrood. En vers fruit papaja, mango of ananas voor de vitamines.

De ingang van het ziekenhuis.

We beginnen bij de polikliniek van Lazar, de algemeen chirurg. Hier zien we wat probleem patienten van hem waar hij een advies voor nodig heeft. Onder andere zien we een vrouw terug die ik met hem vorig jaar opereerde met een non-union van het onderbeen, inmiddels volledig genezen en op de foto mooi geconsolideerd, advies: haal de platen en schroeven er maar weer uit.

Rontgenfoto van de pseudoarthrose die inmiddels weer fraai is genezen.

Hierna gingen we op ronde langs de afdelingen om de kinderen voor operatie te zien, en een plan te maken waar de osteotomieën moeten komen. Dit wordt dan keurig per kind opgeschreven waarna we een operatie programma maken. Het plan is om niet te moeilijke zaken te plannen voor de eerste dagen, dus moeilijke gevallen krijgen een DC (difficult case) achter hun naam. Zo zijn er ook kinderen die we nog willen filmen en fotograferen voor operatie. We zien zo'n 40 kinderen, maar er komen er nog meer bij in de loop van de week.

Een jongen met valgusbeneden en sabetibiae.

Twee jongens, links is Komando, met tegen gestelde beenassen.

De twee vrienden van voor en opzij gezien.

Een poli-assistent van Lazar had ik een fototoestel beloofd en dus ook meegenomen, een gloednieuwe Pentax, hij verwachtte echter een Nikon maar die had ik voor de echte fotograaf-radioloog gereserveerd. De reactie na het krijgen van de Pentax, ‘ach, het is beter dan niets!’ wat een ondankbare hond, deze jongen krijgt dus nooit meer wat van mij. Wij hadden gezamenlijke lunch met de matron en Lazar rond 13.00.

Daarna op de laptop van Cees een ok-programma gemaakt voor de eerste week. Vervolgens nog wat filmwerk en foto's maken, en terug naar het missiehuis. Een poging tot het houden van een siësta wordt verstoord door het vele bezoek. Het eten was weer basaal; Dole (bitterleaves), rijst en vlees van een sahara-rund of oude leren jas, dus was het tijd voor een upgrade dmv nasi kruiden en hamburgers. Rond 20.30 weer even het thuisfront bellen met de satelliet telefoon, Frouke had een offday op het werk gehad, dus maar goed dat ik even belde. Rond 24.00 naar bed.

Dinsdag 13-03-07,

Vannacht beter geslapen de klokken waren de wekker dit keer dus rond 5.00 wakker en eruit. Na het ontbijt lopen we lekker in de ochtend zon naar het ziekenhuis, vandaag 8 patiëntjes volgens het schema. Op de operatiekamers aangekomen blijkt dat de operatie lampen al 4 maanden stuk zijn! Een lamp geheel dood, kapotte transformator, en de tweede 50% van de lampen. Zr. Angelina hoofd operatiekamers heeft het even moeilijk, want waarom sturen ze niet even een e-mail zodat wij de transformator en reserve lampen uit Nederland konden meenemen? Het excuus; ‘Its Africa’ kortom niet moeilijk doen. Plannen en vooruit denken is niet genetisch vastgelegd bij de meeste afrikanen. Dus dan maar met losse lampen aan het werk. Ach, ja alles went na verloop van tijd. Het 1^e patiëntje is 4 jaar met valgus(X) benen, dus 2 supracondylaire osteotomieën. Lijkt makkelijk echter de botkwaliteit is matig dus staple heeft onvoldoende houvast dus instuiken en een K-draad die we er door het gips weer uit halen. Het 2^e patiëntje ook valgus benen dus zelfde procedure maar nu goede stabiliteit met de staples. Peter Hubach links en ik rechts, dit ging prima. Het 3^e patiëntje is 7 jaar en heeft 2 sabeltibiae, een leuke ingreep, de osteotomie net distaal van de grootste bocht en iets over correctie met inkorting voor de wekedelen spanning. Resultaat 2 prachtig rechte onderbenen.

4^e patiënte 17 jaar een DC die per abuis op eerste dag geplanned is. Ze heeft een windswept deformiteit, een varus(O)been rechts en een Valgus(X)been links, met daar bij nog sabel tibiae.

Meisje Abanda van 17 met lastige benen een DC.

Wij, Peter H en ik beginnen met haar rechter dijbeen hier moet een supracondylaire osteotomie gedaan worden, het bot is te groot voor staples, dus moet er een plaat op. Na voorbuigen vastschroeven met vitallium schroeven, er waren geen AO-schroeven van de juiste lengte meer. Het lijkt eenvoudig echter de schroevendraaier is versleten, een kruiskop, en dit maakt het heel lastig om de plaat vast te schroeven, uiteindelijk komen we handen te kort en moet Cees de schroeven helpen indraaien, intussen houden Peter en ik het been in de juiste positie. Uiteindelijk zit het mooi vast en kunnen we het onderbeen doen, dit is een sabel met valgus en endorotatie, dus even goed in 3-D kijken hoe de wig moet worden. Dit lukt met 1 osteotomie prachtig.

Hier is goed te zien hoe groot de wiggen zijn die worden uitgenomen.

Omdat we wel even zoet waren met het bovenbeen en er toch wel aanzienlijk bloedverlies was, besluiten we om het linker been uit te stellen tot volgende week, we kunnen namelijk geen bloed geven. Cees is inmiddels ook klaar op de andere OK waar het licht helemaal stuk was, daarbij moest hij ook nog werken met Lazar wat op zich al een missie is. Rond 15.00 waren we klaar en gingen nog even op ronde langs de uitslaapkamer en polikliniek van Lazar. Op de sterilisatie afdeling was de autoclaaf uit Meppel inmiddels geplaatst, en alles was compleet voor zover ik het kon beoordelen.

Dr. Lazar op zijn polikliniek.

Vervolgens gingen we terug naar het missie huis voor ontspanning en een siësta. Dat dachten we!

Lazar roept ons terug want hij heeft nog een speciale patiënte, een zeer adipeuse dame 150+ kg met 2 knieprothesen die zij in Boston (USA) heeft laten plaatsen voor 40 000 euro per knie! Deze dame moet dus miljonair zijn. Ons advies, de rechter knieprothese zat los, een revisie operatie in Nederland is veel goedkoper. Na een half uur terug op het missiehuis kregen Cees en ik toch een controlled collaps, ondanks het vele bezoek wat gelukkig vooral voor Nel kwam. Peter collabeerde niet maar ergert zich aan de onrust en gaat mopperen naar Nel. Avondeten zonder Nel, zij is boos op Peter met zijn gebrom. De spaghetti wordt weer verrijkt met nasikruiden, het vlees is wederom apart, ik bedank, maar Judith heeft medelijden met de kookdrift van Felicitas de huishoudster en probeert toch een stuk vlees, uiteindelijk had ik gelijk, niet te eten. Gelukkig zijn er hamburgers. De avond wordt toch weer gezellig en Nel en Peter stichten weer vrede. Na de beschouwing en overpeinzingen van de 1e dag OK ga ik rond 24.00 naar bed.

Woensdag 14-03-07,

Wederom geen wekker nodig, de klokken doen het goed. Na een rustig ontbijt weer lekker in het ochtend zonnetje naar het ziekenhuis gelopen. Dit is zo'n relaxte manier van naar je werk gaan, scheen de zon in Nederland maar wat vaker! Voor vandaag staan er 8 patiëntjes gepland. Het tempo op de operatiekamer was traag, het leek wel of iedereen nog moe was van gisteren. Ook niet zo vreemd als je bedenkt dat er gemiddeld 2-3 ingrepen per week worden gedaan als wij er niet zijn! Peter en ik waren om 10.00 klaar met de eerste patiënt en Cees mocht anderhalf uur wachten voordat hij door kon met de tweede patiënt.

Cees aan het werk met Dr. Lazar.

Onze eerste had 2 X-benen dus dat werden 2 supracondylaire osteotomieen. De 2^e patiënt had 2 sabeltibiae met endorotatie afwijkingen in de onderbenen. De 3^e valgusbenen met flink dikke benen daarbij. Hierdoor zijn de supracondylaire osteotomieen nog lastig door het vet en de stuwband die dan lelijk in de weg gaan zitten, maar moeizaam was het toch al dus dat kon er nog wel bij.

Sabel tibiae voor en na correctie.

Cees en Lazar hadden de vaart erin en deden onze laatste patiënt een jongen met een osteomyelitis op de pus-kamer. Om 16.00 was het werk klaar, nog even langs de afdeling en snel naar de post terug. Ik had met Kevin onze radioloog en fotograaf afgesproken dat hij mij daar zou treffen voor een cadeau. Ik gaf hem een gloednieuw Nikon F50 toestel met autofocus en ingebouwde flitser, tesamen met een tas en toebehoren. Hij was als een kind zo blij! Hier had hij altijd al van gedroomd. Door de digitale fotografie in Nederland had ik deze analoge camera voor 50 euro op marktplaats gekocht. Aan Kevin dus wel besteed. Juanita, Judith en Nel waren naar een women's meeting geweest en hadden nieuwe kleding gekregen, in toepasselijk oranje.

Judith en Juanita na de women's meeting.

Ondanks dat het voor hen een lange vermoeiende dag was geweest waren ze zeer opgewekt na de women's meeting. Het avond eten was prima alsof Felicitas het begreep, dit keer zelf gemaakte patat, bruine bonen en Fufu (deegballetjes). Na het eten weer veel bezoek wat gelukkig niet al te lang bleef, zodat we nog even gezellig onder elkaar konden zijn en borrelen. Nog even bellen met het thuisfront, gelukkig ging alles prima. We hebben ontzettend gelachen die avond om de humor uit Gumbah. Rond 23.30 naar bed.

Donderdag 15-03-07,

Weer die rottige klokken om 4.30. Vandaag een niet al te fitte start, kon ik maar eens door die klokken heen slapen. Waarschijnlijk een combinatie van warmte, hoogte en alcohol, toch drink ik genoeg water. Na een lekker ontbijtje met eitjes van de 4 kippen die de dames gisteren cadeau kregen, werd al snel duidelijk wat ons avond maal zou worden, Kip! De kippen werden verbluffend snel geslacht en geplukt, intussen waren wij aan het ontbijten en wakker worden. Op de operatiekamers als eerste patiëntje Komando, een van de namen die nog te onthouden is, dit jongetje heeft enorme varus (O-benen). Er zijn 4 osteotomieen nodig om het keurig recht te krijgen.

De 2e patiënt een jongen van 8 jaar met een oude heupfractuur die in varus is gezakt, hierbij doen we een valgiserende osteotomie met staples in plaats van een hoekplaatje want dat was er niet. Ik had er een hard hoofd in maar het lukt prachtig. Het 3^e patiëntje had weer sabeltibiae en een rotatiefout in de onderbenen. De 4^e een extreme valgus met Lazar als ultieme assistent wat van een makkelijke ingreep toch weer en lastige ingreep maakt.

Dr. Lazar met ondergetekende tijdens de laatste ingreep die dag.

Cees mocht vandaag met Peter werken, dit om het leed van assistentie door Lazar met de groep samen te delen. Zijn manier van assisteren is soms zo contraproductief dat je af en toe moet vragen of hij zijn handen even terug trekt, dat werkt soms alleen al heel verhelderend. Maar ja, in het kader van de opleiding moet hij het toch leren, maar je moet de patiëntjes soms wel beschermen tegen zijn hoge ambities. Rond 15.00 klaar op de operatiekamer, daarna weer even naar de polikliniek van Lazar om over lastige patienten te kunnen discussieren. Onderweg kwamen we Kevin nog tegen die nog steeds in zeer goed humeur was met zijn fototoestel. Terug op de basis hoor ik dat Peter van Leerdam met Gea Haage een bezoekje aan Therese gaan brengen. Therese is zelf HIV- positief dankzij haar man die inmiddels is overleden. Recent verloor zij ook haar jongste dochtertje aan aids. Op dit moment is zij voorzitter van Project Hope, wat de aids-problematiek in de regio aanpakt door voorlichting en huisbezoeken aan aids-patiënten. Ondanks al haar ellende is zij altijd positief gaat ze helemaal voor haar overige 4 kinderen die zij een betere toekomst wil gunnen. Ze woont voor locale begrippen erg goed met een fraai uitzicht over de bergen. Na een muzikaal welkom met dans laat ze haar huis zien en de elektriciteit aansluiting waarop een TI-buis brand in huis.

Op bezoek bij Therese.

Echter ze zit aan einde van de electriciteitslijn en de spanning is te laag voor de computer. Na het ontvangst lopen Peter van L, Juanita en ik terug, omdat het prachtig wandelen is en je zo weer wat beweging krijgt. Het avondeten geen kip tot ieders verbazing maar rijst waarop weer een upgrade met nasikruiden wordt gedaan. Heerlijke ananas toe. Daarna Frouke bellen, ze was druk in de weer met slingers en ballonnen omdat morgen Roland jarig is. Dit is even moeilijk voor mij omdat ik in Afrika zit en niet thuis. Daarna nog even lekker kletsen met enig human interest en naar bed.

Vrijdag 16-03-07,

Roland jarig! Ik had dit keer goed geslapen en zowaar de klokken niet gehoord. Wat zou Roland van zijn cadeau gevonden hebben?... ik zal het vanavond pas horen. Bij het ontbijt ging het gesprek over Lucy.

Lucy in haar favoriete jurk.

Lucy is inmiddels 13 jaar en heeft een niet goed aangelegd dijbeen wat daardoor te kort is. Zij heeft een beenprothese waardoor ze weer normaal kan lopen en naar school gaat. Voor een heupoperatie is zij zelfs mee geweest naar Nederland met Peter en Nel. Hierdoor is Lucy min of meer een pleegkind van de familie Hubach geworden. Ze wonen op loopafstand van ons missiehuis, en dus eet ze regelmatig met ons mee voordat ze naar school gaat. Het hoge woord kwam er vanmorgen uit bij Lucy, zij en haar zusje krijgen s' morgens niet te eten als ze naar school gaan, vooral niet als wij er niet zijn. Dit is merkwaardig want de ouders van Lucy krijgen hiervoor geld van Peter en Nel. Dit wordt natuurlijk weer ergens anders voor gebruikt. Peter concludeert direct dat dit het zoveelste bewijs is dat je afrikanen niet kunt vertrouwen. Lucy werd nu gestuurd voor meer geld, waar ze zich voor schaamt. Misschien is de oplossing dat ze volgend jaar intern komt op de Doretta school van Zr. Bernadette.

Vervolgens gaan wij opnieuw naar het ziekenhuis. Vandaag 8 patiëntjes. Het eerste patiëntje een jongen van 8 had een onbehandelde supracondylaire humerus fractuur, met luxatie van de ulna naar posterior en naar radiair. Hij kon vooral niet buigen, wat lastig is bij eten bijvoorbeeld. Peter en ik zagen het somber in maar door een resectie van de processus coronoideus kon de elleboog toch beter buigen, misschien was dit voldoende. De 2^e patiënt was een jongen van 20 jaar met onbehandelde poliomyelitis uit centraal Afrika. Na uitgebreide tenotomieën worden dat gipsredressies die pijnlijk zijn aldus Zr Petra. Maar uiteindelijk krijgen ze toch rechte benen.

Deze jongen had een niet behandelde poliomyelitis en kwam uit Centraal Afrika.

De 3^e patiënt had een valgus links dus een supracondylaire osteotomie, een derotatie van het onderbeen rechts. De laatste was weer een jongen met polio en akelig dunne beentjes, ook hier weer de bekende tentomieën en gipsredressies. Op de terug weg nog langs het weeshuis om een donatie te doen voor kleding, wat daar hard nodig was, namens de Titia stichting. Dit was 37 500 francs = 56 euro.

Vervolgens terug naar de thuis basis en kijken of ik Roland nog te pakken kon krijgen, want 's avonds zouden ze uiteten met opa en oma. Rond 15.30 belde ik en hij was thuis, en zeer gelukkig met zijn cadeau, een vliegtuig wat elektromagnetisch zweeft.

Hierna ging ik met Peter van Leerdam en Gea naar de lokale kunstenaar, die een half uur hier vandaan woont om nog souvenirs te zoeken.

Gea met de dochter van Ambrosius bij de kunstenaar.

Mijn plan was een grote drum voor de jongens mee te nemen. Goede zaken gedaan via Ambrosius, twee grote en een kleine trommel voor 30 000 francs = 45 euro. Terug lekker gelopen om vervolgens aan te schuiven voor het diner.

Het was zowaar goed te eten, de details ben ik gegeten op te schrijven. Het plan voor morgen is een bezoek aan Bafut het revalidatie centrum. Hier zullen we de kinderen van de november missie en een paar van 1 jaar geleden terug zien. Na nog een gezellige avond 23.00 uur naar bed.

Zaterdag 17-03-07,

Vandaag is het zover dat we erop uit gaan, en wel naar Bafut het revalidatie centrum om de patiëntjes terug te zien van november 2006 en maart 2006, en mogelijk nog nieuwe patiëntjes. Het uitslapen is relatief, want ook dit is een reis van ongeveer anderhalf uur, net voorbij Bamenda.

Hoofdstraat in Bamenda.

Vlakbij Bafut is een oud internationaal vliegveld, ooit door de Duitsers gebouwd en 1 keer in de jaren negentig voor een pausbezoek gebruikt. Op de terug weg wil ik natuurlijk even kijken of dit nog bruikbaar is om een Cessna op te laten landen. In Bafut aangekomen worden we opgewacht stralende kinderen en ouders. Het is een kleurrijke maar ook chaotische polikliniek.

Polikliniek in Bafut.

We zien deze ochtend zo'n 60 kinderen afgewisseld met enkele nieuwe patienten. Gelukkig hebben ze allemaal een kaartje met een nummer zodat je af en toe een idee kreeg of het een beetje volgens schema ging of niet. Overigens waren alle kinderen en ouders tevreden.

Een meisje wat enorme varus(O)benen had en nu heel tevreden is.

Wij vonden 2 complicaties, een kindje met status na sabeltibiae die niet voldoende gecorrigeerd was, dit meisje moest helaas opnieuw maar dat kan deze week nog. Een tweede complicatie was een delayed union van een kniearthrodese maar dat kan worden opgelost door langere gipsimmobilisatie. Peter baalde enorm van het meisje wat niet genoeg gecorrigeerd was maar het was uit de papieren niet duidelijk te achterhalen wie haar geopereerd had. Nadat we rond een uur of een klaar waren nog even langs de zusters in het convent om een glaasje fris te drinken en de nodige begroetingen te doen. Hierna snel naar Bamenda waar Peter een goed restaurant had besproken, dit had hij al op de heenweg geregeld, want anders wordt het niks. We waren wat later dan gepland dus alles was koud en voor 8 personen slechts 1 kip leek het, dus er konden nog een paar kippen geslacht worden, uiteindelijk wel redelijk gegeten.

Gezellig uit eten in Bamenda.

Het vliegveld op terug weg was nauwelijks te zien, door de smog. De zusters vertelden ons dat het niet verstandig was om even te kijken, je kunt namelijk makkelijk in problemen komen als het ineens een militair geheim blijkt te zijn. Jammer dus voor mij. Na nog wat inkopen in Bamenda weer terug naar Njinikom. Thuis aangekomen ontmoeten we Alfred die vroeger in Bafut werkte als Fysiotherapeut, maar nu voor zichzelf is begonnen met een paar collega's de zusters in Bafut betaalden hem nogal matig. Dit is jammer want Alfred was echt een van de betere fysiotherapeuten daar.

Het avond eten bestaat uit hamburger, saté, kaas, en boterhammen. Dus weer verrijking nodig dit keer. Als ik Frouke bel blijkt er technische storing te zijn geweest in ons huis, een stop kapot, maar onze buurman Gerard kon het niet vinden, dus Frouke belde de storingsdienst van de firma Klok, deze man was binnen 5 minuten klaar. Wel weer prettig om te horen dat ik thuis ook nuttig kan zijn. Het eten met mijn ouders en de jongens in het Wokrestaurant was erg gezellig geweest, dus het was toch weer goed geëindigd die dag.

Zondag 18-03-07,

Vandaag een echte rust dag dus nergens heen, en lekker in de zon zitten met een boek, relaxen.

De zon scheen volop en het was strak blauw dus factor 30 werd in gesmeerd, echter ik had een paar plekje's wat minder zorgvuldig in gesmeerd dus uiteindelijk toch nog rood geworden. Het in de zon liggen is voor de afrikanen wel heel gek. Zo kwamen er veel schoolkinderen langs die keken alsof ze een stel aliens zagen. Dat je rood verbranden kan in de zon vonden ze helemaal gek. Rond een uur of drie belde ik naar Frouke daar stormde het flink en was er nachtvorst. Aan het einde van de middag gingen we naar de junction, zegmaar het dorp, waar een markt was met ontzettend veel rommel. Daar nog een lauw biertje gedronken.

Lauw bier drinken bij de 'Junction'

Omdat we toch vlak bij de kunstenaar waren, daar nog even met Peter van Leerdam en Gea heen gelopen. Hij was druk bezig met zijn trommels, dus dat zag er weer goed uit. Terug thuis aan het eten, rijst, saté en ananas toe. Daarna nog bezoek van Zr.Xavieria en Zr Electra. Deze laatste Zr Electra komt weer even bijtanken want zij runt de meest afgelegen post in het barre noorden, waar het ontzettend heet is en verder niets is, ze krijgt ook nauwelijks geld en bevoorrading van de kerk en komt nu voor mental coaching bij Zr Xavieria. Peter Hubach en Nel opperen het idee om volgend jaar een dagje Kibri te doen voor door te reizen naar Douala. Goed idee want Peter doet dit werk in Kameroen volgend jaar 10 jaar. Ik zal met Henny contact opnemen wie er uit Meppel meekan volgend jaar.

Maandag 19-03-07,

Dit keer geen klokken gehoord dus wakker met de wekker rond 6.45. Goed geslapen, heerlijk.

Vandaag 8 patienten. Het eerste patiëntje heeft een windswept

deformity X en O. Rechts een supracondylaire en links een hoge tibiakop osteotomie.

Het kindje, 3 jaar had wel 2 uur nodig om zelf weer te kunnen ademen. Doseringsfout?

Ons 2^e patiëntje had valgusbenen dus 2 supracondylaire osteotomieen.

Echter een operatie met Lazar dus rampzalig. Ondanks maximale tegenwerking toch een goed resultaat.

Peter komt mij geestelijk steunen tijdens een ingreep met Dr. Lazar.

De 3^e patiënt was het meisje Abanda van de vorige week, nu kwam ze voor de linker kant. Opmerkelijk was dat ze helemaal alleen was op de voorbereiding zonder moeder of zuster zoals in Nederland. Ondanks dat ze nog veel pijn in haar andere geopereerde been had, was ze zo blij dat nu ook het andere been werd geopereerd.

Meisje Abanda van vorige week nu voor linker been.

Dit zie je in Nederland niet. Na de operatie van haar rechter been was dit ook weer volmaakt recht. Dit meisje telde weer mee in de maatschappij, ze maakte duidelijk dat dit veel belangrijker was dan de ongemakken van de operatie en de napijn.

Na correctie een keurig recht been.

Het 4^e patiëntje was een een klompvoet met achterste kapselrelease en achillespees verlenging. De klompvoet correcties doen het matig in Kameroen, een groot deel komt doordat de ouders te snel tevreden zijn en de beugels te vroeg weglaten en vooral ook het feit dat ze te laat worden aangeboden voor behandeling.

De voeten zijn dan al veel te stijf om nog een goede correctie te kunnen doen.

Vanmiddag gaan we naar het Internet café, wat nieuw is, dat wil zeggen de mogelijkheid want de computers zijn zeer traag en het is daarbinnen erg warm. Zo had ik het idee van Cees gekregen om even een bosje bloemen via Fleurop.nl te bestellen voor Frouke. Na veel gedoe lukt het niet om met de creditcard te betalen dus dan op rekening. Alleen nu wist Frouke dat er een bos bloemen werd bezorgd. Toch wel aardig. Gelukkig was de verbinding via te satelliet telefoon prima dus dat maakte weer een heleboel goed. Het avond eten bestond uit nasi, rijst en hamburgers erg lekker dus. Rond 23.30 naar bed en heerlijk geslapen.

Dinsdag 20-03-07,

Het was erg warm geweest vannacht, ik werd wakker in een droom die ook merkwaardig te noemen was. We waren met het hele team ontboden bij een club van 7^e dag's adventisten, om daar kinderen te bekijken die volgens hen nodig door ons geopereerd moesten worden. Het waren zulke merkwaardige dikke verwende papzakken en de kinderen hadden in onze ogen geen duidelijke operatie indicatie. We waren enigszins kwaad weer weggegaan, onder de bedreiging van de 7^e daags adventisten dat zij het ziekenhuis niet meer zouden steunen. Vreemde droom? De avond daarvoor hadden we het wel gehad over de vele 'Christenen' die het ziekenhuis steunden en wat voor een irritante lieden dat konden zijn. Zo was er groepje blanke dames geweest die bij het ziekenhuis kwamen om nog wat kinderen met kromme beentjes te fotograferen. Een andere groep uit Nederland, de familie Kerssens, doet veel voor de school, maar als ze op bezoek zijn lijkt het op een paus bezoek. Zo zie je maar weer dat alles toch weer in een droom verwerkt schijnt te worden. Juanita was vandaag nog steeds niet fit en lag de hele dag op bed. Judith de hele dag alleen, met 9 patiëntjes op het programma. De eerste viel af, bleek koorts te hebben. Ik opereerde vandaag met Lazar en beet de spits af. Het 1^e kindje had een varus beenas dus twee tibiakop osteotomieen. Het 2^e kind een windswept wat prima corrigeerde.

Zo worden de kinderen na operatie ingegijpt.

Het 3^e kind had een endorotatie en valgus in het onderbeen wat met een tibiakoposteotomie te verhelpen was. Het 4^e kind een jongen van 17 jaar (broer en zus hadden zelfde afwijking), dit werd een supracondylaire osteotomie. Na het programma even langs de geopereerde kinderen lopen en terug naar ons verblijf voor rust en verkoeling, het is die dag 35 graden. Na een heerlijke siësta het avondeten met ananas en hamburgers. Rond 21.00 uur even Frouke bellen, ze had de bos tulpen gehad met de groeten uit Cameroun. De jongens hadden duidelijk behoefte aan gezag begreep ik van haar dus ik moest maar weer snel naar huis komen. Na het telefoon rondje hebben we nog even gespeeld met de nachtkijker. Het was leuk om te zien dat onze nachtwaker lekker lag te slapen in een slaapzak. Daar hadden we dus ook niet zo veel aan. Rond 24.00 in bed.

Woensdag 21-03-07,

Vandaag was het niet zo druk op de operatiekamer, we deden wat bijzondere ingrepen. Zoals een deroterende variserende osteotomie van de heup bij een kind met dysplasie en valgus heupen. Echter geen rontgen-doorlichting en geen hoekplaatjes, dus met het timmerman's oog en met staples. Hierna een stabiele situatie en verder gips. Als 2^e een meisje, zij heeft een doorgemaakte bacteriële infectie van de knie, en daardoor een contractuur in flexie. Dit werd een arthrodese in neutrale stand. Peter en Lazar deden 3 patiëntjes op de andere operatiekamer. Na afloop moesten we nog naar de broer van Justin(anaesthesie verpleegkundige) kijken die een lelijk pussend onderbeen bleek te hebben na fractuur. Toen we het been en de wond met foto zagen was het eigenlijk al verloren. Enorme zwelling als bij een elephantiasis en veel dood bot. Eigenlijk maar een optie: amputeren. Dit laatste ligt in Afrika heel gevoelig, want zonder been heb je geen normaal menswaardig bestaan. Dus er moest nog even zwaar over worden nagedacht. We waren vroeg klaar dus nog even het Internetcafé in om te mailen. Daarna lunch en een siësta, het was wederom 35 graden en benauwd weer. Rond 14.30 komen Ambrosius en Gea om de kunstvoorwerpen op te halen bij Terrence. Omdat Gea ook einde deze week terug gaat naar Nederland schenkt zij haar eigen computer aan Ambrosius. Gea Haage heeft dan een half jaar in Njinikom gewerkt als een soort maatschappelijk werkster. Dus met 4 mensen en een computer in de auto. Terug gekomen hadden Cees en ik nog een bezoek afgesproken bij Justin onze Anaesthesie verpleegkundige. De hele familie zit binnen rond de televisie te kijken naar een Nigeriaanse speelfilm, dit kwam een beetje over als amateur toneel en was zonder dat wij er een woord van verstonden goed te volgen. Intussen kregen we allebei een fles lauw bier, en er was wat conversatie in de vorm van uitleg over de film. Na een uur gingen we maar weer weg. De film was nog niet afgelopen en iedereen keek vrolijk door. Terug in ons verblijf ontmoeten we Heronimus, waar ik veel van gehoord had maar nog niet ontmoet had. Hij heeft een ernstige vorm van Poliomyelitis op latere leeftijd gehad maar is erg handig en heeft een eigen schoenmakerij en leerwaren zaakje. Het plan van Peter en Nel is om een beter huis in het dorp voor hem te kopen en dat aan te passen aan zijn rolstoel. Maar eerst moet er gepeild worden wat hij er zelf van vindt. Dus wij met z'n allen en de rolstoel met Heronimus het dorp in om naar een woning te kijken. Gelukkig vond hij het een mooi huis en een goede locatie. Het huis zou hier voor een slooppand worden aangezien, maar als mensen in Afrika verhuizen nemen ze kennelijk alles mee wat bruikbaar is en ziet het er daardoor uitgewoond uit. In feite koop je de muren en de grond, zelfs het dak was verrot. De rest van de avond gezellig aan de koffie, en daarna een borrel. Gea bleek inmiddels verstoten te zijn door haar huisgenoten Mascha en Asra, dus veel human interest tijdens de borrel. De volgende dag een kleine bushwandeling dus vroeg opstaan want anders werd het te heet buiten. Morgen is het de laatste dag in Njinikom, we vertrekken vrijdag naar Douala.

Donderdag 22-03-07,

Opgestaan 6.30. Na het ontbijt een klein stukje de bush in via het land van Zr. Hilda. Enorm droog en veel stof maar wel een mooi uitzicht over de omgeving.

Tijdens de ochtend wandeling.

Wilde dieren zagen we natuurlijk niet. Daarna weer terug en op frissen voor de grote visite. Op zich is dat alweer een feest op zich, alle kinderen in hun beste kleding inclusief de ouders.

Een handkusje van een meisje tijdens de grote visite.

En vooral erg blij kinderen ondanks de pijn die wij ze hadden bezorgd, ze tellen weer mee! Tussen de bedrijven door een koffie pauze met Zr. Xavieria en een evaluatie gesprek. Daarna nog enkele patienten met Lazar samen zien en in de middag naar de operatiekamer om iedereen daar lovend toe te spreken en te bedanken voor hun inzet met een financiële beloning. Tussen door mocht ik nog even onze retourvlucht bevestigen via Jeltje Blauw, haar vriendin werkt op de luchthaven in Douala.

Daarna de afscheidsceremonie in de nieuw gebouwde vleugel van de maternity ward, na de bekende toespraken veel dans en muziek met lauw bier en sweet-drink.

We kregen allemaal een krukje aangeboden van de hoofdzuster als dank. Het afsluitende avondeten met feest zal dan weer bij ons plaatsvinden, Felicitas is de hele dag al bezig met het eten want iedere gast schept een of meerdere borden op. Het feest is afgelopen als het eten op is, op zo'n avond komt iedereen gewoon even langs, en naarmate je de mensen beter leert kennen is het best gezellig. Daarna is er pas gelegenheid om de koffers te pakken.

Afscheidsfeest met eten op de avond voor vertrek.

Vrijdag 23-03-07,

De chauffeurs zijn mooi op tijd rond 7.00 uur, dus het beladen van de auto's kan vlot beginnen. Vervolgens maken we ons op voor een lange rit naar Douala. Wel zullen we even langs de handycraft store net voorbij Bamenda stoppen om souvenirs in te slaan voor het thuisfront.

Onderweg zagen op een bepaalde plek veel vleermuizen in de lucht en later ook in de bomen. Dit waren vliegende honden, grote vleermuizen zoals ik die ook wel eens in Australië had gezien. Waar wild is wordt het ook te koop aangeboden dus we kwamen ook weer kinderen met gevangen vleermuizen tegen die ze te koop aanboden. Bush food. De volgende stop was in Bafang, hier weer lekker pizza van de bakker en gekoeld bier genuttigd.

Een kleurrijk huisje onderweg.

Uiteindelijk komen we rond 18.30 in Douala aan bij Jeltje Blauw, na lekker opfrissen eten in de stad, dit keer niet in the white house, maar in een trendy restaurant. Zr. Xavieria vond dit maar niets en liet dit jammer genoeg ook blijken, uiteindelijk konden we in een airconditioned kamer eten waar ook een minister zat met z'n vrouw en lijfwachten. Zr. Xavieria was toen wel weer tevreden.

Zaterdag 24-03-07,

Vanmiddag pas inchecken, dus lekker uitslapen (airco) en in het zwembad liggen. Ons vliegtuig zal pas vannacht vertrekken rond 1.00 uur. De koffers werden om 17.00 uur ingecheckt zonder problemen in een vernieuwd gedeelte met airco, dus dat was een meevaller. Cees had pizza's besteld die bij de Baptisten werden afgeleverd dus we konden nog even in alle rust eten en ontspannen alvorens we rond 22.00 uur weer terug moesten zijn op het vliegveld. De temperatuur buiten was inmiddels 40 graden met regenbuien dus lekker benauwend. Het ritueel met de douane verliep ook prima. Uiteindelijk konden we boarden 00.30 in de regen en 40 graden.

Het toestel terug naar huis.

Het was of je een ijskast instapte toen we aan boord kwamen. Aan boord veel angstige Belgische passagiers. Enkelen van hen waren hals over kop gevlucht uit Kinshasa, waar onlusten waren uitgebroken. Twee regering leiders hadden ruzie en er waren hier die dag al 60 doden gevallen in de stad. Ook de bemanning van het vliegtuig had vastgezet. Dus wij mochten blij zijn dat het vliegtuig op tijd gekomen was. De vlucht verliep verder rustig en we kwamen rond 7.30 in Brussel aan.

Zondag 25-03-07,

‘De dag van de hereniging’ Na een gebroken nacht en 2 weken werken in de tropen is het toch weer heerlijk om thuis te komen.

Wonderwel waren de trommels inclusief alle bagage goed aangekomen. Na een kop koffie namen we afscheid van elkaar en gingen Cees en ik met Peter van Leerdam weer terug naar Renswoude, en vervolgens terug naar onze gezinnen.

Maart 2007,
Nico Groot

Titia Stichting. Dalfsen	rek.no. 49 22 78 446
Stichting Orthopedische Hulpprojecten, Alkmaar	rek.no. giro 54 15 254
Stichting Holland Helpt Wereldwijd, Den Helder	rek.no. 54 27 58 040